

TISKOVÁ ZPRÁVA

Jak vyučovat moderní dějiny? Učitele inspiruje projekt Dějepis+

Spolu se začátkem nového školního roku bylo zahájeno pokusné ověřování projektu Dějepis+. Pro školní rok 2021/22 se zatím zapojilo 251 učitelů dějepisu, z toho 41 v rolích lokálních koordinátorů – vedoucích učících se komunit. Pedagogové se nyní budou vzájemně podporovat a předávat si zkušenosti, jak oživit výuku dějepisu a rozvíjet kritické myšlení dětí.

„Projekt Dějepis+ vychází z principů výuky dějin v pojetí nazývaném historická gramotnost nebo historické myšlení. Pedagogům nyní předáváme nové techniky, které pak mohou využít při sestavování vlastních hodin a při vedení ostatních kolegů – pedagogů v jednotlivých regionech v rámci učících se komunit. Učící se komunita je základním pilířem modernizace výuky dějin 20. století, na kterou se projekt Dějepis+ zaměřuje,“ říká manažerka projektu Martina Ondrouchová.

Učitelé se v srpnu setkali na Letní škole, kde si mohli nové prvky vyzkoušet. Třídenní program nabídl prostor pro kooperativní výuku, samostatnou práci, dílčí lekce i diskuze. *„Sešla se tu skupina nadšených dějepisářů, kteří chtějí výuku dějepisu změnit, a my se od těch zkušenějších dovídáme, jak by to šlo udělat. Lektoři přinášejí nové nápady a možnosti, kladou důraz na práci s prameny a jejich interpretaci,“* popisuje učitelka Jana Sagitáriová z Jablunkova. *„Máme tu čas na vyzkoušení historických konceptů v rámci historické gramotnosti, což považuji za ohromně důležité,“* doplňuje Julie Janková, regionální garantka z Ostravy.

V debatách se pedagogové zamýšleli nad tím, co je podstatné v dějinách, jaký vztah máme k minulosti a co je obsahem vzájemného učení. Během workshopů si pak osvojovali metody, kterými mohou obohatit výklad dějin. *„Zaujala mě metoda ‚koktejlu‘, díky které nahlédneme na to, co všechno způsobuje změnu ve společnosti. Žáci tak pochopí, že to nikdy není jedna věc, která změní děj událostí. Je to soubor několika příčin, namíchaný koktejl okolností. Navíc zjistí, jak je důležité vnímat perspektivu člověka, který v té době žil. Každý má svůj důvod, proč zvolil tu či onu cestu. Na jednu událost se můžeme dívat z mnoha pohledů,“* říká Jana Sagitáriová.

Prostor byl věnován i sdílení zkušeností z praxe a didaktické reflexi. *„Setkání s kolegy je pro mě nejdůležitější. Mnohdy se dozvídám nejvíc právě z toho, když s ostatními probíráme, co se nám osvědčilo a co ne,“* říká Sagitáriová. Učitelé se také mohli domlouvat na hospitacích v hodinách kolegů. *„Cením si možnosti pozvat své kolegy na hospitaci, anebo naopak navštívit jejich hodiny a inspirovat se. Vidím v tom velký přínos a těším se na to,“* říká Julie Janková.

Projekt Dějepis+ realizuje Národní pedagogický institut ČR v těsné spolupráci s Ústavem pro studium totalitních režimů. Vznikl jako pokusné ověřování vyhlášené MŠMT. Cílem je podpořit učitele, aby vedli žáky k pochopení souvislostí historických událostí a rozvíjeli kritické myšlení. V této souvislosti podepsali představitelé MŠMT, NPI ČR, ÚSTR a ČVUT v září 2021 memorandum o spolupráci, které rámuje základní mantinely spolupráce těchto subjektů, včetně využití aplikace HistoryLab pro účely projektu Dějepis+.

„Veřejnost si myslí, že problémem moderních dějin je to, že se neučí. Česká školní inspekce ale zjistila, že jen 3,5 % učitelů nedojde ve výuce k roku 1989. Většinou končí výuka v 90. letech. Problém je to, že učíme dějiny jako soubor dat a událostí bez souvislostí. Přitom interpretací dějin, chápáním různých perspektiv a kritickým přemýšlením vedeme děti k občanství. A to by měl být účel dějepisu,“ říká Jan Mušuta, ředitel odboru Řízení regionálního školství na MŠMT.

Oproti důrazu na memorování dat by měli žáci v hodinách dějepisu více prozkoumávat širší kontext a přemýšlet nad přesahem dějin do současnosti. *„Cílem je, aby se žáci naučili historicky myslet. To je klíčová dovednost. Pořád přetrvává představa, že v dějepise jsou důležité znalosti. Ale já dodávám, že nejen znalosti, ale i dovednosti. To je velká myšlenková revoluce,“* dodává Jaroslav Pinkas, metodik a lektor z Ústavu pro studium totalitních režimů, obsahový manažer projektu.

Projekt se zaměřuje na učitele jako hlavní aktéry změny a poskytuje jim podporu po dobu dvou školních let. Důraz je kladen na vzájemnou spolupráci a sdílení s ostatními učiteli v rámci tzv. učících komunit. Regionální koordinátoři pro pedagogy chystají pravidelná setkávání, na kterých budou společně připravovat a vyhodnocovat jednotlivé hodiny.

Inspirace ke změně výuky vzešla z Německa, kde se podobným stylem obměňuje výuka přírodních věd. I u nás by se další předměty mohly v budoucnu dočkat změn. *„Pokud se systém ověří, můžeme ho použít i v jiných oborech,“* uzavírá Jan Mušuta.

Kontakt pro novináře:

MgA. Vendula Ježková, Ph.D.
Tel.: +420 777 458 959
E-mail: vendula.jezkova@npi.cz